

17 martie 2016

Dj.8 nr. 97

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea legii

Codul de Procedură Penală al Republicii Moldova

(nr. 523 din 30 decembrie 2015)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege sus-nominalizat, conform prevederilor art. 54 din Regulamentul Parlamentului și ale Legii nr. 780-XI din 27 decembrie 2001 privind actele legislative și comunică următoarele.

I. Observații generale

Proiectul legii este înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați, fapt ce corespunde art. 73 din Constituția Republicii Moldova și prevederilor art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

Domeniul dat ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu prevederile art. 66 din Constituție, privind atribuțiile de bază ale Parlamentului.

Scopul proiectului respectiv este modificarea și completarea art. 7 alin. (3), art. 68 alin. (2), art. 72 alin. (2) și alin. (4), art. 79 art. 80 și art. 309 alin. (1) din Codul de procedură penală nr. 122-XV din 14 martie 2003. Reglementările propuse stabilesc posibilitatea verificării constituționalității normelor procesual penale deja aplicate în procesul judecării cauzei, posibilitatea pentru apărătorul care participă la realizarea actelor de urmărire penală în cadrul procesului penal să adreseze persoanei (interesele cărora le apără) întrebări, observații și îndrumări, posibilitatea participării avocaților stagiați în calitate de apărători ai victimei, părții vătămate, părții civile și părții responsabile civilmente, în cadrul procesului penal, posibilitatea depunerii cererii de eliberare provizorie de către avocatul bănuیتului, învinuitului sau inculpatului.

II. Obiecții de conținut

1. Potrivit pct. 1 al articolului unic din proiect, **Art. 7 alin. (3)** din Codul de procedură penală va avea următorul cuprins:

„(3) Dacă în procesul judecării cauzei se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată poate fi în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, instanța de judecată formulează o sesizare, în conformitate cu prevederile Codului jurisdicției constituționale, Curții Constituționale pentru a verifica constituționalitatea actului”.

De menționat că, urmare sesizării nr. 55b/2015, Curtea Constituțională s-a expus prin Hotărîrea nr. 2 din 09 februarie 2016 asupra interpretării articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (*excepția de neconstituționalitate*).

Curtea Constituțională a hotărît că în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărîrilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională. Excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu. Sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza.

Totodată, vom menționa faptul că, Curtea Constituțională s-a adresat Parlamentului cu Adresa PCC-01/55b din 09 februarie 2016, prin care solicită modificarea complexă a legislației, în conformitate cu considerentele expuse în Hotărîrea nr. 2 din 09 februarie 2016, menționînd expres textul noilor redacții ale art. 12¹ alin. (1) din Codul de procedură civilă și art. 7 alin. (3) din Codul de procedură penală. În același context, Codurile de procedură civilă și penală urmează a fi completate cu reglementări exprese și detaliate, consacrate mecanismului de implementare a instituției excepției de neconstituționalitate. Adicional, amendamentele ce urmează a fi efectuate în legislația procesuală, trebuie de modificat și Legea cu privire la Curtea Constituțională și Codul jurisdicției constituționale.

2. La **Art. 68 alin. (2)** se completează cu punctul 2¹ cu următorul conținut:

„2¹ să se adreseze, cu permisiunea organului de urmărire penală sau a instanței de judecată, persoanei interesele căreia le reprezintă cu întrebări, observații, îndrumări”.

Referitor la acest aspect, amintim prevederile art. 68 alin. (2) pct. 1, conform căruia avocatul bănuیتului, învinuitului sau inculpatului deja are dreptul „de a avea întrevederi cu bănuیتul, învinuitul, inculpatul fără a se limita numărul și durata lor”. În decursul acestor întrevederi nelimitate avocatul poate să le ofere clienților săi (bănuیتului, învinuitului sau inculpatului) orice fel de sfaturi și îndrumări, fără vreo restricție.

III. Obiecții de ordin tehnico-legislativ

1. În vederea respectării procedeele tehnicii legislative, la proiectul supus avizării, menționăm că titlul proiectului de lege și textul introductiv al Articolului unic nu înserează denumirea completă a legii prin care a fost adoptat Codul de procedură penală, precum și sursa publicării acestuia. Propunem următorul cuprins pentru articolul unic din proiectul vizat:

„**Articol unic.** – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248–251, art. 699), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:”.

2. Cu titlu de informare, menționăm că, în Parlamentul RM se află la examinare mai multe proiecte de legi (nr. 17 din 21 ianuarie 2015, nr. 207 din 19 mai 2015, nr. 285 din 16 iulie 2015, nr. 308 din 24 august 2015, nr. 309 din 24 august 2015, nr. 316 din 04 septembrie 2015, și nr. 319 din 14 septembrie 2015), prin care se propune modificarea Codului penal al Republicii Moldova și a Codului de procedură penală.

Conform prevederilor alin. (3) și (4) al art. 56 din Regulamentul Parlamentului, dacă există mai multe proiecte de acte legislative în aceeași problemă, bazate pe aceeași concepție, comisia permanentă sesizată în fond examinează fiecare proiect în parte și le propune Parlamentului pentru a fi înglobate în cel mai cuprinzător și rezonabil proiect pentru lectura a doua. În situația în care dezbaterii Parlamentului sînt supuse mai multe proiecte de acte legislative ce vizează aceeași problemă, care însă au la bază diferite concepții, Parlamentul, la propunerea comisiei sesizate în fond, va hotărî, prin votul majorității deputaților prezenți, care proiect va fi dezbătut ca proiect de bază. Celelalte proiecte vor fi considerate de alternativă.

Astfel, conform prevederilor alin. (5) al aceluiași articol din Regulamentul Parlamentului, dacă sînt înregistrate mai multe proiecte de acte legislative ce vizează modificarea și/sau completarea mai multor articole din același act legislativ, la propunerea comisiei sesizate în fond, acestea pot fi comasate, pentru examinare în lectura a doua, într-un singur proiect.

Ținînd cont de faptul că politica penală în Republica Moldova ține de competența Ministerului Justiției, Procuraturii Generale, Curtea Supremă de Justiție, se consideră judicios de a solicita avizul de la autoritățile respective pe marginea proiectului dat.

În raport cu conținutul său normativ, proiectul face parte din categoria legilor organice, adoptarea cărora ține nemijlocit de competența Parlamentului.